

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 691/2022-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a zo sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského o vyhlásení zaujatosti sudkyne Ústavného súdu Slovenskej republiky **Jany Laššákovvej** v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], sp. zn. Rvp 2318/2022 takto

rozhodol:

Sudkyňa II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Laššáková **nie je vylúčená** z konania a rozhodovania vo veci Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. Rvp 2318/2022.

O d ô v o d n e n i e :

1. Sudkyňa II. senátu ústavného súdu Jana Laššáková prípisom z 29. novembra 2022 podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámila predsedovi ústavného súdu dôvod jej možného vylúčenia vo veci sp. zn. Rvp 2318/2022 pre jej pomer k sťažovateľke [REDAKOVANÉ] ktorej členkou bola od roku 2000 do decembra 2017, keď bola vymenovaná do funkcie sudkyne ústavného súdu.
2. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.
3. Pokynom predsedu ústavného súdu z 29. novembra 2022 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde tretiemu senátu ústavného súdu oprávnenému na rozhodnutie, ak ide o sudcov druhého senátu.
4. Dôvod vylúčenia sudkyne ústavného súdu spočívajúci v pochybnostiach o nezaujatosti nadväzuje na požiadavku nestrannosti súdneho rozhodovania, tak ako je okrem iného definovaná aj v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, keďže nestrannosť sudcu má význam pre dôveru verejnosti

v súdnicstvo (rozsudok EŠLP z 5. 2. 2005 vo veci Olujic proti Chorvátsku, sťažnosť č. 22330/05, bod 57, obdobne aj III. ÚS 677/2021).

5. V rámci posúdenia subjektívnej stránky nestrannosti je cieľom zistenie, či je samotný sudca vo veci nepredpojatý. Ide o subjektívnu psychickú kategóriu vyjadrujúcu vnútorný psychický vzťah sudcu k prerokovávanej veci, účastníkom konania alebo ich zástupcom, o obsahu ktorého môže vzhľadom na povahu veci relatívne presne vypovedať predovšetkým sám sudca, no možno ho skúmať aj na základe ďalších objektívnych skutočností nepriamo svedčiacich o obsahu tohto vzťahu. Existencia subjektívnej nestrannosti sudcu sa predpokladá, pričom ide o vyvrátiteľnú domnienku, t. j. sudca sa považuje za subjektívne nepredpojatého, pokiaľ nie sú predložené dôkazy o opaku (porovnaj PL. ÚS 4/2018-13, bod 8 odôvodnenia a v ňom citovanú judikatúru). Pri teste objektívnych okolností je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie zaujatosti, teda či sú dané okolnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcu (rozsudok EŠLP z 10. 10. 2000 vo veci Daktaras proti Litve, sťažnosť č. 42095/98, bod 32). Pri objektívnom teste je dôležitým kritériom dôvera verejnosti v rozhodovanie (II. ÚS 36/2012).

6. Sudkyňa ústavného súdu v oznámení o vylúčení v danej veci uviedla, že *„Subjektívne som nezaujatá vo vzťahu k účastníkom konania, ako aj vo vzťahu k veci, bez akéhokolvek bremena (v pozitívnom aj negatívnom zmysle) vo vzťahu k slobode môjho rozhodovania. Z pohľadu objektívneho však nemožno ignorovať, že vzhľadom na už popísané skutočnosti (môj pomer k účastníkovi konania v minulosti) môžu u nestranného pozorovateľa vzniknúť v zmysle tzv. teórie zdania pochybnosti o mojej nestrannosti (nestrannosť sudcu sa dotýka samotnej podstaty spravodlivosti a jej vnímania).“*

7. Ústavný súd na základe uvedeného nezistil žiadnu skutočnosť spôsobilú preukázať subjektívnu zaujatosť sudkyne Jany Laššákovvej. V prospech sudkyne možno uviesť, že práve ona iniciovala konanie o svojom vylúčení v prejednávanej veci podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde, čo nenasvedčuje, že by mala určitý subjektívny záujem, aby sa mohla zúčastniť na rozhodovaní v predmetnej veci. Naopak, jej postup svedčí o jej subjektívnom nadhľade a profesionálnom odstupe od predmetnej veci a účastníkov konania.

8. Nestrannosť sudkyne Jany Laššákovvej je však potrebné podrobiť aj testu objektívnemu, teda zisteniu, či z pohľadu externého pozorovateľa existujú skutočnosti, ktoré môžu objektívne vzbudzovať pochybnosti o jej nestrannosti. V tomto zmysle môže mať určitú dôležitosť aj zdanie, a to s ohľadom na dôveru, ktorú musia súdy (vrátane súdu ústavného) v spoločnosti vzbudzovať a ktorá je zároveň dôležitým komponentom autority súdnych rozhodnutí (porovnaj napr. I. ÚS 289/2020-8, bod 11.1 odôvodnenia).

9. Sudkyňa Jana Laššáková v oznámení uviedla, že bola členkou sťažovateľky relatívne dlhé časové obdobie (rok 2000 až 2017). Hoci samotné správanie dotknutej sudkyne v tomto nijako nespochybňuje jej subjektívnu nestrannosť, nesporným faktom zostáva, že vzhľadom na jej dlhoročné pôsobenie v sťažovateľke môže verejnosť tento vzťah vnímať senzitívnejšie. Nie je ničím nezvyčajným, ak funkciu sudcu ústavného súdu zastáva osoba, ktorá počas svojej predchádzajúcej kariéry zastávala inú ústavnú funkciu, resp. bola členom iného ústavného orgánu [v tomto prípade poslankyňou parlamentu a členkou vládnucej politickej strany – sťažovateľky (v podmienkach Slovenskej republiky možno spomenúť napríklad emeritných ústavných sudcov Petra Brňáka, Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza, ktorí boli predtým poslancami parlamentu)].

Skutočnosť, že sudkyňa Jana Laššáková bola do svojho vymenovania do funkcie (14. decembra 2017) členkou sťažovateľky, preto sama osebe nepredstavuje dostatočný dôvod na jej vylúčenie z konania a rozhodovania v predmetnej veci. Pre zváženie objektívnej zaujatosti je napokon relevantný aj čas, ktorý medzi jej vymenovaním do funkcie ústavnej sudkyne a rozhodovaním ústavného súdu v predmetnej veci uplynul. Ide o dlhšie časové obdobie, počas ktorého došlo navyše k zmenám v zložení parlamentu, ako aj k zmenám v rámci niektorých politických subjektov, ktoré sú v ňom zastúpené. Ani konanie samotnej sudkyne Jany Laššákovej počas uvedeného obdobia nedáva žiadny dôvod na pochybnosti verejnosti o jej sudcovskej integrite a zachovávaní nestrannosti pri výkone sudcovskej funkcie. Ústavný súd z uvedených dôvodov sudkyňu z konania a rozhodovania vo veci ústavného súdu sp. zn. Rvp 2318/2022 nevylúčil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2022

Peter Straka
predseda senátu